

บทคัดย่อ

175443

การวิเคราะห์ภาคตัดขวางของพฤติกรรมและฟังก์ชันการบริโภคของครัวเรือนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนไทย และเพื่อทดสอบทฤษฎีการบริโภคที่สำคัญทั้ง 4 ทฤษฎี ว่าสามารถอธิบายรายจ่ายในการบริโภคของครัวเรือนไทยหรือไม่ อย่างไร โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-section data) ซึ่งเป็นข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2547 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

โดยค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนนั้น พบว่า ค่าใช้จ่ายอาหารและเครื่องดื่ม มีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 30.5 ของค่าใช้จ่ายรวม แต่มีทิศทางลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีต ค่าใช้จ่ายรองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสาร มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 21.1 ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงกว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน ที่มีสัดส่วนร้อยละ 20.7 ส่วนเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ก่อนข้างใกล้เคียงกับข้อมูลในอดีต นอกจากนี้ยังพบว่าค่าใช้จ่ายในส่วนประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่สูง คิดเป็นร้อยละ 1.8 ส่วนค่าตรวจรักษาพยาบาลและค่ายา และการศึกษา มีสัดส่วนของการใช้จ่ายที่ลดลง มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 2.2

จากผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการบริโภค โดยใช้แบบจำลองตามทฤษฎีการบริโภค 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis) ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis) และทฤษฎีการบริโภคแบบวงจรชีวิต

(Life - Cycle Theory of Consumption) พบว่า สำหรับครัวเรือนไทยทั่วราชอาณาจักร ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบสามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคได้ดีที่สุด โดยสมการประมาณการ ได้ค่า R – squared เท่ากับ 0.670 มีค่าความยืดหยุ่นของการอุปโภคและบริโภคต่อรายได้เท่ากับ 0.811 ค่าอนุภาค MPC ได้เท่ากับ 0.580 และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตามมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และถูกต้องตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

นั่นหมายความว่า คนไทยหรือครัวเรือนของประเทศไทย มีพฤติกรรมเลียนแบบการบริโภคซึ่งกันและกัน ถึงแม้จะมีรายได้ไม่เท่ากัน แต่มักจะพยายามบริโภคให้ใกล้เคียงคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน นอกจากนี้ถึงแม้รายได้ในปัจจุบันจะลดลงก็ตาม คนไทยก็ยังคงใช้จ่ายบริโภคใกล้เคียงระดับเดิม เนื่องจากเคยชินกับระดับการบริโภคในอดีตเสียแล้ว ถึงแม้รายได้ลดลงจนต้องนำเงินออมออกมาใช้จ่ายก็ตาม ซึ่งก็เป็นไปตามทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry นั่นเอง

ABSTRACT

175443

The objective of the thesis is to study consumption behavior of the Thai households. It is also to test four important consumption theories whether they can explain consumption expenditure of the Thai households.

Regarding consumption expenditure of the Thai households, food and beverage expenses are 30.5% which is the highest proportion of the whole expenditure, but its direction decreases when compared to the past. The second highest proportion of expenses is for transport and communication services, 21.1%, which increases more than that of housing and household appliances, 20.7%. Clothing and footwear expenses, including personal expenses, are fairly close to the past. Moreover, it is found that the proportion of expenses for alcoholic beverages, 1.8%, is higher while medical cares and medicine as well as educational expenses, 2.2%, is lower from the past.

By using the log linear model and the cross-section data of households survey in 2004 by the National Statistical Office, the analysis shows that the Relative Income Hypothesis is the most appropriate in explaining Thai households consumption behavior. The value of R-square is 0.670; the elasticity of consumption with respect to income is 0.811; the MPC is 0.580; and the coefficient of dependent variables is significant at 5% level. The hypothesis of the study, therefore, was supported.

It means that Thai people or households imitate consumption behavior of each other. Although their incomes are different, they try to consume similarly to the others in the same society. In addition, even though the present incomes decrease, Thai people still consume nearly to the same level. This is because they are familiar to this way of consumption despite that their incomes are so low that they have to use savings. This findings are in accordance with Duesenberry's Relative Income Hypothesis.